

การใช้ WebOPAC ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The Use of Web Online Public Access Catalog of Undergraduate Students, Khon kaen University

ศิริวดี อ้วนไทร Siravadee Ouantrai*

ภรณ์ ศิริโชติ Poranee Sirichote**

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้ WebOPAC ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการเรียนรู้การใช้ WebOPAC ศึกษาการใช้เมนู/คำสั่ง ปัญหาจากการใช้ WebOPAC และศึกษารูปแบบการที่ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้และเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC จากการเรียน วิชาการรู้สารสนเทศหรือทักษะการรู้สารสนเทศ ด้านการใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC พบว่า ในด้านทรัพยากรสารสนเทศที่สืบค้น นักศึกษาส่วนใหญ่ สืบค้นหนังสือ รองลงมาคือ สืบค้นบทความวารสารภาษาไทย และสืบค้นโสตทัศนวัสดุ ส่วนการใช้เมนูอื่นๆ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยตรวจสอบรายการที่ยืม/ยืมหนังสือและโสตทัศนวัสดุด้วยตนเอง รองลงมาคือ เคยยืมต่อทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเองได้ 1 ครั้ง ด้านทางเลือกในการสืบค้น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อเรื่องในการสืบค้น หนังสือ/โสตทัศนวัสดุ และบทความวารสารภาษาไทย และในการสืบค้นหนังสือสำรองนักศึกษากลุ่มใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อวิชา ส่วนการใช้ทางเลือกของเมนูช่วยการสืบค้น พบว่า ในการใช้ตรรกะบูลีน นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ AND การเรียงลำดับผลการสืบค้น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียงลำดับผลการสืบค้นโดยใช้ชื่อเรื่อง ด้านการใช้เมนูค้นจากหลายแห่งพร้อมกัน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อเรื่อง และนักศึกษากลุ่มใหญ่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบผลการสืบค้นในระดับมาก ด้านปัญหาในการใช้ WebOPAC พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก คือปัญหาด้านผู้ใช้งานรายการทรัพยากรสารสนเทศได้แต่ไม่พบตัวเล่ม ส่วนรูปแบบที่ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC คือ แนะนำการใช้ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด

*นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The objective of this research was to study the Khon Kaen University undergraduate students' perceiving and learning WebOPAC, its instructional menus. problems of WebOPAC using and appropriate WebOPAC instructional guidelines for the users. Questionnaires were used as the research instrument to collect data. The data was analyzed by using percentage. The study found that most of the students perceived and learned the WebOPAC through the course of Information Literacy or Information Literacy Skills. According to information resource searching, the study revealed that the books were always searched by the students. In addition to the books, Thai journals and audio-visual works were frequently searched by the students. For other searching menus, most of the students used to apply the menu of self check or renew items and used to renew their information resources by themselves. According to the searching alternatives and the satisfaction in the format of result displaying, the study revealed that most of the students used the title to search for the books or audio-visual works and Thai journals. Moreover, most of the students used subject to search for the reserved books. The study found that the students always used AND when they retrieved the book by using Boolean Logic. Additionally, the students used titles when they used System Sorted to access the books. According to the menu for multi-searching, it found that the students used title to search for the information resources and the satisfaction of the students towards the format of result displaying was at high level. For result of the problems of using WebOPAC it was found that the students always encountered the problems of retrieving and finding the books via WebOPAC. In addition, the students requested that the library provide instructional guidelines in using WebOPAC through the library website.

คำสำคัญ : รายการแบบออนไลน์ การค้นข้อมูลสารสนเทศ การสืบค้นข้อมูลบรรณานุกรมแบบออนไลน์

Keywords : WebOPAC, online catalog

บทนำ

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการดำเนินงานของห้องสมุดให้สามารถเชื่อมโยงประสานข้อมูลและปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่องและเพื่อปรับปรุงหรือยกระดับการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว และทันสมัย โดยในปีงบประมาณ 2538 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบห้องสมุดไปสู่ระบบห้องสมุดอัตโนมัติแบบบูรณาการซึ่งเป็นระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาสำหรับงานห้องสมุดโดยเฉพาะ โดยสำนักวิทยบริการได้เลือกใช้โปรแกรม INNOPAC มาใช้ในการพัฒนาระบบงานทุกระบบของห้องสมุดซึ่งประกอบด้วย งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ งานวิเคราะห์รายการและสร้างฐานข้อมูล งานบริการยืม-คืน งานบริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดในระบบออนไลน์ งานควบคุมระบบงานวารสาร โดยเริ่มให้บริการระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดในระบบออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 13 มิถุนายน 2539 เป็นต้นมา (สุวรรณ ทองสีสุขใส , 2545)

ระบบโอแพค (Online Public Access Catalog – OPAC) เป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติที่ใช้สำหรับสืบค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูลบรรณานุกรม ซึ่งรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้ คือ หนังสือ สื่อทัศนวัสดุ และบทความวารสารภาษาไทย ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว โดยใช้เทอร์มินอลปลายทางเป็นเครื่องมือสืบค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ และใช้ทางเลือกที่ต้องการสืบค้น เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และคำสำคัญ และพิมพ์คำค้นหรือข้อความเข้าในระบบ และผู้ใช้สามารถใช้เทคนิคการสืบค้นขั้นสูง เช่น ตรรกบูลีน การตัดคำ หรือการจำกัดการค้นด้วยเขตข้อมูล เข้าร่วมการสืบค้นได้ จากนั้นระบบจะแสดงผลการสืบค้น ผู้ใช้จะทราบว่าห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการหรือไม่ และตรวจสอบสถานภาพของทรัพยากร นอกจากนี้ผู้ใช้อย่างยังสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ รวมทั้งการตรวจสอบรายละเอียดการยืม-คืนของตนเอง การยืมทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเอง และการจองทรัพยากรสารสนเทศ ผ่านทางหน้าจอ OPAC ได้ เป็นต้น และผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากทางไกล โดยไม่ต้องเสียเวลามาที่ห้องสมุด ซึ่งเป็นการประหยัดเวลาด้วยการติดต่อสื่อสารผ่านทางระบบโทรคมนาคม

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้พัฒนาระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศในระบบออนไลน์ให้เป็นระบบ Web หรือที่เรียกว่า WebOPAC (Web Online Public Access Catalog) ระบบไม่จำกัดจำนวนผู้ใช้และได้พัฒนาการให้บริการด้วยการเพิ่มข้อมูลในการแสดงผล ด้วยการเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดในหน้าจอแรกของการแสดงผลรายการทั้งหมดที่ค้นได้ รวมทั้งสร้างทางเลือกให้แสดงสถานภาพในหน้าจอแสดงรายการทั้งหมดที่ค้นได้ ไม่ต้องคลิกเข้าไปใน

แต่ละรายการ เพิ่มทางเลือกประวัติการค้น การเรียงลำดับข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลที่ค้นได้มาใช้ เพิ่ม การเชื่อมโยงรหัสห้องสมุดที่มีทรัพยากรกับชื่อเต็มของห้องสมุด นอกจากนี้ยังได้เพิ่มทางเลือกการ สืบค้นหลายแห่งพร้อมกัน โดยห้องสมุดติดตั้งระบบการสืบค้นด้วยการจัดซื้อ Z 39.50 Broadcast ซึ่ง ช่วยให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นจากห้องสมุดต่างๆที่ใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติระบบเดียวกัน ได้พร้อม กันโดยการค้นครั้งเดียว ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ (สมโภช พิมพ์พงษ์ตอน, 2547)

ตั้งแต่มาการใช้ระบบ OPAC เมื่อปี 2539 ได้มีการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อ ระบบเชื่อมประสานระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์ ในโมดูลการสืบค้นข้อมูลในระบบออนไลน์ของระบบ INNOPAC ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยสุวนา ทองสีสุขใส (2545) ซึ่งเป็นการศึกษาถึง ระบบการทำงานในเรื่องเกี่ยวกับการเชื่อมประสานของระบบกับผู้ใช้บริการในการสืบค้นข้อมูล (User Interfaces) ปัญหาและความต้องการของผู้ใช้ด้านเนื้อหา ลักษณะของเมนูและทางเลือก ข้อความ โต้ตอบช่วยเหลือ คำสั่งที่ใช้ในค้นข้อมูล การแสดงผลข้อมูล และการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของ ผู้ใช้ที่มีต่อระบบเชื่อมประสาน ซึ่งเป็นหัวใจในการออกแบบโปรแกรมและการศึกษาในด้านเทคนิค ส่วนงานวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยของสุวนา ทองสีสุขใส กล่าวคือ จะศึกษาการใช้ WebOPAC ในประเด็นการรับรู้บริการ WebOPAC และเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC การใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC ปัญหาจากการใช้ WebOPAC และรูปแบบที่ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด ประกอบกับคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของ นักศึกษา จึงได้เปิดสอนรายวิชา 412 102 การรู้สารสนเทศขึ้น สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ ไม่ได้เปิดสอนเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาทุกคน ต่อมาเมื่อมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนโยบายจัด การศึกษารายวิชาการศึกษาทั่วไป จึงได้กำหนดรายวิชา 000 130 ทักษะการรู้สารสนเทศอยู่ใน รายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งทั้งสองวิชานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการ เรียนรู้ โดยสามารถวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศ เลือกแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ การสืบค้น สารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ การประเมิน วิเคราะห์และสังเคราะห์ สารสนเทศ เรียบเรียงและนำเสนอสารสนเทศได้ และคาดหวังว่านักศึกษาได้นำทักษะจากการเรียนใน รายวิชาการศึกษาสารสนเทศ ไปใช้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้

จากประเด็นที่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เรียนการใช้ WebOPAC จากรายวิชาดังกล่าวและยังไม่เคยมีการศึกษาการใช้ WebOPAC ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้ WebOPAC ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในแง่ของการรับรู้และการเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC การใช้ WebOPAC และการใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC ปัญหาจากการใช้ WebOPAC ตลอดจนศึกษารูปแบบการแนะนำการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดที่นักศึกษาต้องการ เพื่อเป็น

แนวทางในการปรับปรุงวิธีการและกิจกรรมของห้องสมุดในเรื่องการแนะนำการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศและเพื่อให้การดำเนินงานด้านการให้บริการของห้องสมุดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาการรู้สารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้และการเรียนรู้การใช้ WebOPAC ในสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาการใช้ WebOPAC และ การใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC ในการสืบค้น ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาปัญหาจากการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. เพื่อศึกษารูปแบบที่ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้น ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และนักศึกษาวิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2550

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และนักศึกษาวิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2550 และปรากฏในฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนและประมวลผล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2550 (กลุ่มภารกิจรับเข้าศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล) จำนวน 23,714 คน และจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 393 คน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษา จำนวน 393 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 237 คน (ร้อยละ 60.3) ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 131 คน (ร้อยละ 33.3) และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 141 คน (ร้อยละ 35.9)

นักศึกษา จำนวน 393 คน ส่วนใหญ่เคยเรียนวิชาการรู้สารสนเทศหรือทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 303 คน (ร้อยละ 77.1) นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 332 คน (ร้อยละ 84.5) ทราบการบริการ WebOPAC ของห้องสมุด และจำนวน 306 คน (ร้อยละ 77.9) เคยใช้บริการ WebOPAC ของห้องสมุด สำหรับนักศึกษาที่ไม่เคยใช้บริการ WebOPAC ของห้องสมุดมีจำนวน 87 คน (ร้อยละ 22.1) ให้เหตุผลที่ไม่เคยใช้บริการ WebOPAC เพราะไม่ทราบว่า WebOPAC คืออะไร มากที่สุด จำนวน 51 คน (ร้อยละ 58.6) รองลงมาคือ ไม่จำเป็นต้องใช้ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 29.9) ส่วนเหตุผลอื่นๆ ได้แก่ ไม่เคยเข้าใช้บริการห้องสมุด ไม่เคยสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด ให้เพื่อนใช้แทน และไม่ทราบว่ามีการให้บริการนี้ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 11.5)

2. การรับรู้และการเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุด

นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้วิธีการใช้ WebOPAC จากการเรียนวิชาการรู้สารสนเทศหรือทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 234 คน (ร้อยละ 76.5) รองลงมาคือ รับรู้จากการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด จำนวน 124 คน (ร้อยละ 40.5) รับรู้วิธีการใช้ WebOPAC จากการปฐมนิเทศนักศึกษา จำนวน 39 คน (ร้อยละ 12.7) รับรู้จากเพื่อน จำนวน 19 คน (ร้อยละ 6.2) รับรู้ด้วยวิธีอื่นๆ ได้แก่ รับรู้จากรุ่นพี่ จากการเห็นผู้อื่นใช้ จากการใช้บริการห้องสมุด วิชาเรียนสัมมนา บรรณารักษ์ห้องสมุด และจากตอนเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 13 คน (ร้อยละ 4.2) และรับรู้ด้วยตนเอง จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.9)

การเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC จากการเรียนวิชาการรู้สารสนเทศหรือทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 212 คน (ร้อยละ 69.3) รองลงมาคือ เรียนรู้ด้วยตนเองจาก เว็บไซต์ ของห้องสมุด จำนวน 170 คน (ร้อยละ 55.6) เรียนรู้จากการแนะนำของอาจารย์ จำนวน 105 คน (ร้อยละ 34.3) เรียนรู้จากการแนะนำของบรรณารักษ์ จำนวน 80 คน (ร้อยละ 26.1) เรียนรู้จากการแนะนำของห้องสมุด จำนวน 69 คน (ร้อยละ 22.5) เรียนรู้จากเพื่อนจำนวน 14 คน (ร้อยละ 4.6) และเรียนรู้ด้วยวิธีอื่นๆ ได้แก่ เรียนรู้จากรุ่นพี่ และเรียนรู้จากตอนเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.3)

3. การใช้ WebOPAC และการใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ

3.1 การใช้ WebOPAC ในเรื่องความถี่ สถานที่สืบค้น และระยะเวลาที่ใช้

ด้านความถี่ในการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้ นานๆครั้ง จำนวน 180 คน (ร้อยละ 58.8) รองลงมาคือ ใช้ทุกสัปดาห์ จำนวน 77 คน (ร้อยละ 25.2) ทุกเดือน จำนวน 36 คน (ร้อยละ 11.8) ความถี่อื่นๆ คือไม่แน่นอน ใช้เฉพาะช่วงเวลาที่ต้องทำงานส่ง จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.3) และใช้ทุกวัน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.0)

สถานที่สืบค้น WebOPAC พบว่า ส่วนใหญ่สืบค้นที่สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 258 คน (ร้อยละ 84.3)

ด้านระยะเวลาในการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด พบว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เวลา 10 นาที จำนวน 109 คน (ร้อยละ 35.6) รองลงมาคือ ใช้เวลาน้อยกว่า 5 นาที จำนวน 101 คน (ร้อยละ 33.0) ใช้เวลามากกว่า 10 นาที จำนวน 83 คน (ร้อยละ 27.1) และใช้เวลาอื่นๆ ได้แก่ ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับหัวข้อที่ต้องการสืบค้น, 1 ชั่วโมงขึ้นไป และมากกว่า 30 นาที จำนวน 13 คน (ร้อยละ 4.2)

3.2 การใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC

ทรัพยากรสารสนเทศที่สืบค้น

ด้านทรัพยากรสารสนเทศที่สืบค้น พบว่า นักศึกษา ทุกกลุ่มสาขาวิชา/กลุ่มนักศึกษาที่เคยใช้บริการ WebOPAC สืบค้นหนังสือ จำนวน 306 คน (ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ สืบค้นบทความวารสารภาษาไทย จำนวน 280 คน (ร้อยละ 91.5) สืบค้นโสตทัศนวัสดุ จำนวน 271 คน (ร้อยละ 88.6) และสืบค้นหนังสือสารrong จำนวน 30 คน (ร้อยละ 9.8)

ด้านการใช้เมนูช่วยในการสืบค้น พบว่า นักศึกษามีการใช้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ได้แก่ การใช้ตรรก布林 จำนวน 97 คน (ร้อยละ 31.7) การใช้การเรียงลำดับผลการสืบค้น (System Sorted) จำนวน 79 คน (ร้อยละ 25.8) และใช้ Advanced Search หรือ Modify Search จำนวน 48 คน (ร้อยละ 15.7)

วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดและความพึงพอใจต่อรูปแบบการแสดงผลการสืบค้น

ด้านทางเลือกในการทางเลือกในการสืบค้นหนังสือ /โสตทัศนวัสดุ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อเรื่องในการสืบค้นมากที่สุด จำนวน 275 คน (ร้อยละ 89.9) รองลงมาคือ คำสำคัญ จำนวน 210 คน (ร้อยละ 68.6) หัวเรื่อง จำนวน 184 คน (ร้อยละ 60.1) ผู้แต่ง จำนวน 160 คน (ร้อยละ 52.3) ทางเลือกชื่อวารสาร จำนวน 76 คน (ร้อยละ 24.8) และทางเลือกเลขหมู่ระบบ LC จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.3)

ด้านความพึงพอใจต่อรูปแบบในการแสดงผลเมื่อสืบค้นหนังสือ /โสตทัศนวัสดุ ระบบจะแสดงผลในรูปแบบบรรณานุกรม ที่ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ห้องสมุดที่มี ประเภท ทรัพยากร ปีที่พิมพ์ และจำนวนรายการที่มี(จำนวนเล่ม) ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ห้องสมุดที่มี ปีที่พิมพ์ และจำนวนรายการที่มี (จำนวนเล่ม) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 130 คน (ร้อยละ 42.5) มีความพึงพอใจในระดับมาก

ด้านทางเลือกในการสืบค้นบทความวารสารภาษาไทย พบว่า นักศึกษาใช้ทางเลือกชื่อเรื่องในการสืบค้นมากที่สุด จำนวน 247 คน (ร้อยละ 88.2) รองลงมาคือ คำสำคัญ จำนวน 188 คน (ร้อยละ 67.1) ผู้แต่ง จำนวน 144 คน (ร้อยละ 51.4) หัวเรื่อง จำนวน 131 คน (ร้อยละ 46.8) และทางเลือกชื่อวารสาร จำนวน 121 คน (ร้อยละ 43.2)

ความพึงพอใจต่อรูปแบบในการแสดงผล เมื่อสืบค้นบทความวารสารภาษาไทย ระบบจะแสดงผลที่ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และจำนวนรายการที่มี(จำนวนเล่ม) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 128 คน (ร้อยละ 45.7) มีความพึงพอใจในระดับมาก

ทางเลือกในการสืบค้น หนังสือสารrong พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อวิชาในการสืบค้น จำนวน 29 คน (ร้อยละ 96.7) และใช้ทางเลือกชื่ออาจารย์ผู้สอน จำนวน 28 คน (ร้อยละ 93.3)

ความพึงพอใจต่อ รูปแบบในการแสดงผล เมื่อสืบค้นหนังสือสารrong ระบบจะแสดงผลที่มีข้อมูลของ ชื่อผู้สอน รายวิชา ชื่อหนังสือ สถานที่ให้บริการ สถานภาพหนังสือ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 17 คน (ร้อยละ 56.7) มีความพึงพอใจในระดับมาก

การใช้ Advanced Search หรือ Modify Search พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำกัดผลการสืบค้นโดยเลือกการจำกัดลักษณะเนื้อหา จำนวน 31 คน (ร้อยละ 64.4) รองลงมาคือ จำกัดภาษา จำนวน 30 คน (ร้อยละ 62.5) ปีพิมพ์ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 60.4) จำกัดประเภทวัสดุ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 58.3) และห้องสมุดที่จัดเก็บ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 33.3)

การใช้ตรรกบูลีน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ AND จำนวน 97 คน (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ ใช้ OR และใช้ NOT จำนวน 93 คน (ร้อยละ 95.9) เท่ากัน

การเรียงลำดับผลการสืบค้น (System Sorted) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียงลำดับผลการสืบค้นโดยใช้ชื่อเรื่องจำนวน 75 คน (ร้อยละ 94.9) รองลงมาคือ ชื่อผู้แต่ง จำนวน 64 คน (ร้อยละ 81.0) เรียงลำดับปีพิมพ์ (Year) จำนวน 41 คน (ร้อยละ 51.9) เลขหมู่ (Call Number) จำนวน 22 คน (ร้อยละ 27.8) และเรียงปีย้อนหลังจากปีใหม่ไปปีเก่า (Reverse Year) จำนวน 13 คน (ร้อยละ 16.5)

ด้านความพึงพอใจต่อรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่สืบค้นได้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 142 คน (ร้อยละ 46.4) มีความพึงพอใจในระดับมาก

ผลการสืบค้น

ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวอักษรย่อที่ใช้แทนชื่อห้องสมุด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 266 คน (ร้อยละ 86.9) มีความเข้าใจเกี่ยวกับตัวอักษรย่อที่ใช้แทนชื่อห้องสมุด และตัวอักษรย่อที่นักศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด คือ Main (หอสมุดกลาง)

ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 231 คน (ร้อยละ 75.5) มีความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากร และประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ที่นักศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด คือ Stack (หนังสือทั่วไป) จำนวน 212 คน (ร้อยละ 91.8)

ความเข้าใจเกี่ยวกับ สถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ ในภาพรวมพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 212 คน (ร้อยละ 69.3) เข้าใจสถานภาพ ของทรัพยากรสารสนเทศ และสถานภาพของทรัพยากรสารสนเทศ ที่นักศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด คือ DUE dd-mm-yy (หนังสือนี้ถูกยืมออก มีกำหนดส่งตามวันที่ที่ระบุ) จำนวน 181 คน (ร้อยละ 85.4)

ด้านรูปแบบการจัดเก็บผลของข้อมูลที่สืบค้นมาได้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้รูปแบบ Full Display จำนวน 50 คน (ร้อยละ 92.6) รองลงมาคือ รูปแบบ Brief Display จำนวน 21 คน (ร้อยละ 38.9) รูปแบบ End-Note/Ref Works จำนวน 9 คน (ร้อยละ 16.7) รูปแบบ Pro-Cite จำนวน 7 คน (ร้อยละ 13.0) และรูปแบบ MARC จำนวน 6 คน (ร้อยละ 11.1)

ด้านรูปแบบการจัดส่งข้อมูลที่สืบค้นมาได้ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้รูปแบบ E-mail(ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์) จำนวน 49 คน (ร้อยละ 90.7) รองลงมาคือ รูปแบบ Local Disk (บันทึกข้อมูลลงในดิสก์) จำนวน 38 คน (ร้อยละ 70.4) และรูปแบบ Screen (ดูข้อมูลที่หน้าจอ) จำนวน 36 คน (ร้อยละ 66.7)

ด้านการใช้เมนูอื่นๆของ WebOPAC พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยตรวจสอบรายการที่ยืม/ยืมหนังสือและสื่อบริการด้วยตนเอง จำนวน 208 คน (ร้อยละ 68.0) รองลงมาคือ เคยยืมต่อทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเองได้ 1 ครั้ง (Renew) จำนวน 156 คน (ร้อยละ 51.0) เคยให้ข้อเสนอแนะและสื่อสารกับห้องสมุด จำนวน 72 คน (ร้อยละ 23.5) เคยใช้บริการการสืบค้น WebOPAC มหาวิทยาลัยอื่นๆ จำนวน 53 คน (ร้อยละ 17.3) และเคยเสนอแนะรายการที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดหา จำนวน 51 คน (ร้อยละ 16.7)

ด้านการใช้เมนูค้นจากหลายแห่งพร้อมกัน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 240 คน (ร้อยละ 78.4) ไม่เคยใช้เมนูค้นจากหลายแห่งพร้อมกัน และทางเลือกในการสืบค้น นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อเรื่อง จำนวน 58 คน (ร้อยละ 87.9) รองลงมาคือ หัวเรื่อง จำนวน 48 คน (ร้อยละ 72.7) คำสำคัญ จำนวน 43 คน (ร้อยละ 65.2) ผู้แต่ง จำนวน 41 คน (ร้อยละ 62.1) และ เลขมาตรฐานสากล จำนวน 2 คน (ร้อยละ 3.0)

ด้านการใช้เมนูในสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยใช้เมนู Search As Words จำนวน 165 คน (ร้อยละ 53.9) รองลงมาคือ เคยใช้เมนู Return to List จำนวน 159 คน (ร้อยละ 52.0) Start Over จำนวน 158 คน (ร้อยละ 51.6) Another Search จำนวน 145 คน (ร้อยละ 47.4) Previous Screen จำนวน 136 คน (ร้อยละ 44.4) Book Cart จำนวน 103 คน (ร้อยละ 33.7) End Search session จำนวน 87 คน (ร้อยละ 28.4) Search History จำนวน 79 คน (ร้อยละ 25.8) Extend Display จำนวน 72 คน (ร้อยละ 23.5) Save Records จำนวน 63 คน (ร้อยละ 20.6) More Like This จำนวน 58 คน (ร้อยละ 19.0) Request จำนวน 57 คน (ร้อยละ 18.6) Other Resources จำนวน 56 คน (ร้อยละ 18.3) Export Saved จำนวน 55 คน (ร้อยละ 18.0) Clear Search History จำนวน 50 คน (ร้อยละ 16.3) Save All On Page จำนวน 41 คน (ร้อยละ 13.4) Save Marked Records จำนวน 37 คน (ร้อยละ 12.1) In Book Cart จำนวน 34 คน (ร้อยละ 11.1) MARC Display จำนวน 31 คน (ร้อยละ 10.1) Clear Saved Records จำนวน 16 คน (ร้อยละ 5.2) และเคยใช้เมนู More Information จำนวน 14 คน (ร้อยละ 4.6)

4. ปัญหาในการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด

ด้านปัญหาในการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด เมื่อจำแนกปัญหา ปรากฏผลดังนี้

4.1 ด้านปัญหาของผู้ใช้บริการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

การที่ไม่ทราบว่าจะสืบค้นอย่างไร โดยที่นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 92 คน (ร้อยละ 30.1) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

การไม่ทราบวิธีการค้นที่จะให้ได้ผลดี นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 90 คน (ร้อยละ 29.4) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

การขาดทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 90 คน (ร้อยละ 29.4) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อยที่สุด

วิธีการใช้คำเชื่อม AND OR NOT ในการสืบค้น นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 98 คน (ร้อยละ 32.0) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

ปัญหาด้านอื่นๆ ได้แก่ ขาดทักษะในการใช้ WebOPAC และผู้ใช้ไม่สนใจใช้ประโยชน์จาก WebOPAC นักศึกษาจำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.7) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมากที่สุด

4.2 ปัญหาด้านผลการสืบค้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในภาพรวม พบว่า

การไม่พบรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ นักศึกษา ส่วนใหญ่
จำนวน 101 คน (ร้อยละ 33.0) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

การไม่เข้าใจรายการที่สืบค้นที่แสดงผลบนหน้าจอ นักศึกษา ส่วนใหญ่
จำนวน 104 คน (ร้อยละ 34.0) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

การที่ไม่ทราบว่าจะจองทรัพยากรสารสนเทศอย่างไรเมื่อพบว่าทรัพยากร
สารสนเทศมีผู้ยืมออก นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 94 คน (ร้อยละ 30.7) เห็นว่าเป็น ปัญหาในระดับ
ปานกลาง

การไม่มีคู่มือแนะนำในการสืบค้นบนหน้าจอ นักศึกษา ส่วนใหญ่จำนวน 97
คน (ร้อยละ 31.7) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

4.3 ปัญหาการได้ทรัพยากรตัวเล่มจริงมาใช้งาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในภาพรวม พบว่า

การค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศได้แต่ไม่พบตัวเล่ม นักศึกษาส่วนใหญ่
จำนวน 108 คน (ร้อยละ 35.3) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก

การไม่ทราบถึงสถานที่ (Location) ในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ
นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 87 คน (ร้อยละ 28.4) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

การที่ไม่ทราบว่าหาหนังสือจากชั้นอย่างไร นักศึกษา ส่วนใหญ่จำนวน 76
คน (ร้อยละ 24.8) เท่ากันเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางและระดับน้อย

การที่ไม่ทราบว่าหาวัสดุทัศนวัสดุอย่างไร นักศึกษา ส่วนใหญ่จำนวน 100
คน (ร้อยละ 32.7) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

การที่ไม่ทราบว่าหาบทความวารสารภาษาไทยจากชั้นอย่างไร นักศึกษา
ส่วนใหญ่จำนวน 100 คน (ร้อยละ 32.7) เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

5. รูปแบบการแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดและข้อเสนอแนะ

5.1 รูปแบบการแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากร สารสนเทศห้องสมุด

ด้านรูปแบบที่ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้น
ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด พบว่า รูปแบบนักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการ คือ รูปแบบการแนะนำ
การใช้ผ่านเว็บไซต์ ของห้องสมุด จำนวน 297 คน (ร้อยละ 75.6) รองลงมาคือ รูปแบบการ
แนะนำการใช้เป็นกลุ่มย่อยและมีเนื้อหาเข้มข้น จำนวน 137 คน (ร้อยละ 34.9) รูปแบบการ
แนะนำการใช้แบบตัวต่อตัว จำนวน 128 คน (ร้อยละ 32.6) และรูปแบบอื่นๆ ได้แก่
รูปแบบการแนะนำการใช้งานผ่านสื่อโดยจัดทำเป็นแผ่นพับ ป้ายประกาศ หรือโปสเตอร์ โดยระบุ

ขั้นตอนการใช้งาน รูปแบบการแนะนำโดยการจัดการบรรยาย รูปแบบการปฐมนิเทศ รูปแบบการจัด
แข่งขันการสืบค้น WebOPAC จำนวน 11 คน (ร้อยละ 2.7)

5.2 ข้อเสนอแนะ

(1) ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำการใช้ WebOPAC โดยละเอียดให้เข้าใจง่าย
บนเว็บไซต์ของห้องสมุด หรืออาจจัดทำเอกสารแนะนำการใช้วางไว้ใกล้คอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้น หรือ
จัดอบรมการใช้ WebOPAC แก่นักศึกษา จำนวน 15 คน

(2) ห้องสมุดควรหาวิธีการทำให้ผู้ใช้พบตัวเล่มจริง หลังจากได้ข้อมูลจาก
WebOPAC และต้องการให้ห้องสมุดจัดทำป้ายชี้แจง สถานที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน
10 คน

อภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 77.9 เคยใช้บริการ WebOPAC ของห้องสมุด สอดคล้องกับ
งานวิจัยของนิตยา คงสุวรรณ (2543) และนิธิตี ทาเวียง (2543) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ
96.6 และร้อยละ 86.2 ตามลำดับ) เคยใช้บริการ WebOPAC ของห้องสมุด สำหรับนักศึกษาที่ไม่
เคยใช้บริการ WebOPAC ของห้องสมุดมีเพียงร้อยละ 22.1 โดยให้เหตุผลที่ไม่เคยใช้บริการ
WebOPAC ว่าเพราะไม่ทราบว่า WebOPAC คืออะไร ซึ่งแตกต่างจากผลวิจัยของ กรรณิการ์ ลิ
พิศาล & จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) ที่พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.0) ไม่ใช้
WebOPAC เพราะเนื่องจากเป็นเทคโนโลยีใหม่ ผู้ใช้อาจจะยังไม่คุ้นเคย และให้เหตุผลที่ไม่เคยใช้
WebOPAC เพราะไม่ทราบว่าจะสืบค้นอย่างไร และงานวิจัยของนิตยา คงสุวรรณ (2543) ที่พบว่า
นักศึกษาที่ไม่เคยใช้ WebOPAC ให้เหตุผลเพราะ ไม่มีความจำเป็นต้องใช้

2. การรับรู้และการเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด

การรับรู้วิธีการใช้ WebOPAC พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้วิธีการใช้ WebOPAC จาก
การเรียนวิชาการรู้สารสนเทศหรือทักษะการรู้สารสนเทศ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เปิดสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศ และวิชานี้จัดเป็นวิชา
บังคับในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ทุกหลักสูตรของคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ และยังเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สาธารณสุข
ศาสตร์ วิทยาศาสตร์บางหลักสูตร วิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยี และเป็นวิชาเลือกสำหรับ
นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ อีกทั้งตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 เป็นต้นมา สำนักวิชาศึกษาศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เปิดสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ สำหรับเป็นวิชาบังคับ หรือ
เลือกในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี ที่ปรับปรุงใหม่ (ภรณ์ ศิริโชติ, 2550)

ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของกรรณิการ์ ลินพิศาล & จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) ที่พบว่า นักศึกษารับรู้เรื่องบริการ WebOPAC จากกิจกรรมการนำชมห้องสมุด และงานวิจัยของจิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) ที่พบว่านักศึกษาทราบบริการ WebOPAC จากการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด

การเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC จากการเรียนวิชาการรู้สารสนเทศหรือทักษะการรู้สารสนเทศ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากการเรียนการสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศและทักษะการรู้สารสนเทศใน มหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัญญา ศุภวิฑิตพัฒนา (2543) ที่พบว่า นักศึกษามีวิธีการเรียนรู้การใช้ WebOPAC จากการเรียนวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า แต่แตกต่างจากงานวิจัยของจิตราภรณ์ เพ็งดี (2541), ประกายดาว ศรีโมรา (2541), อมรา อิศระชาญพานิช (2542), กาญจนา แก้วพาดี (2542), ภริตา เฉยศิริ (2543), นิธิดี ทาเวียง (2543), นิตยา คงสุวรรณ (2544), สุวันนา ทองสีสุขใส (2545), ปิยนุช ประใจครบุรี (2546), Fannin (1993), Ariyapala and Edzan (2002) ที่พบว่า นักศึกษามีวิธีการเรียนรู้การใช้ OPAC ด้วยตนเองจากการอ่านคำแนะนำจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ส่วนงานวิจัยของพรรณทิพย์ ปานงาม (2546) ที่พบว่า นักศึกษามีวิธีการเรียนรู้การใช้ WebOPAC จากการสอบถามเพื่อน

3. การใช้ WebOPAC และการใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ

3.1 การใช้ WebOPAC ในเรื่องความถี่ สถานที่สืบค้น และระยะเวลาที่ใช้

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้งาน WebOPAC นานๆครั้ง ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของนิตยา คงสุวรรณ (2544) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้งาน WebOPAC 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนงานวิจัยของกมลรัตน์ ดัณฑ์เกตุ (2545) และ จิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้งาน WebOPAC 1 สัปดาห์ต่อครั้ง และงานวิจัยของเดชศักดิ์ ศานติวิวัฒน์ (2539) และจรัญญา ศุภวิฑิตพัฒนา (2543) ที่พบว่า ความถี่ในการสืบค้น ไม่กำหนดแน่นอน แล้วแต่ความต้องการ

นักศึกษาส่วนใหญ่สืบค้น WebOPAC ที่สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และนักศึกษาจำนวนรองลงมาสืบค้นที่ห้องสมุดคณะซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภริตา เฉยศิริ (2543) และ นิตยา คงสุวรรณ (2544) ที่พบว่า นักศึกษาสืบค้น OPAC ภายในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการสืบค้นประมาณ 10 นาที ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ จรัญญา ศุภวิฑิตพัฒนา (2543) และพรรณทิพย์ ปานงาม (2546) ที่พบว่า นักศึกษามีระยะเวลาสืบค้นแต่ละครั้งใช้เวลา 5-10 นาที และงานวิจัยของปิยนุช ประใจครบุรี (2546) ที่พบว่านักศึกษามีระยะเวลาสืบค้นแต่ละครั้งใช้เวลา 10-15 นาที

3.2 การใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC

ทรัพยากรสารสนเทศที่สืบค้น

ด้านทรัพยากรสารสนเทศที่สืบค้นพบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มสาขาวิชา/กลุ่มนักศึกษาที่ใช้บริการ WebOPAC เพื่อสืบค้นหนังสือ ร้อยละ 100.0 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นอื่นๆ (สุรีย์ สุทธิสารการ, 2540 ;

นิธิวดี ทาเวียง, 2543 ; กมลรัตน์ ตันเกตุ, 2545)

ด้านการใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC พบว่า นักศึกษาต่ำกว่าร้อยละ 40 ใช้ตรรกบูลีน (ร้อยละ 31.7) ใช้การเรียงลำดับผลการสืบค้น (System Sorted) (ร้อยละ 25.8) การใช้ Advanced Search หรือ Modify Search” (ร้อยละ 15.7) ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของวณิชกร แก้วกัน (2541) ที่พบว่า นักศึกษาไม่เคยจำกัดขอบเขตการค้นคืนและไม่ใช้ตรรกบูลีน

วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดและความพึงพอใจต่อรูปแบบการ

แสดงผลการสืบค้น

ด้านทางเลือกในการสืบค้นหนังสือ/โสตทัศนวัสดุ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อเรื่องในการสืบค้นมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ ลินพิศาล & จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) เดชศักดิ์ ศานติวิวัฒน์ (2539) สุรีย์ สุทธิสารการ (2540) วณิชกร แก้วกัน (2541) จิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) นิตยา คงสุวรรณ (2544) กาญจนา แก้วพาตี (2542) สุวันนา ทองสีสุใส (2545) พรรณทิพย์ ปานงาม (2546) Ariyapala and Edzan (2002) ที่พบว่า นักศึกษาใช้ชื่อเรื่องเป็นทางเลือกในการสืบค้น

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบในการแสดงผลเมื่อสืบค้นหนังสือ/โสตทัศนวัสดุ ระบบจะแสดงผลในรูปแบบบรรณานุกรม ที่ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ห้องสมุดที่มี ประเภททรัพยากร ปีที่พิมพ์ และจำนวนรายการที่มี (จำนวนเล่ม) ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนุช ประใจครบุรี (2546) ที่พบว่า ผู้ใช้พึงพอใจต่อผลการสืบค้นในระดับมากในด้านผลการสืบค้นให้ข้อมูลต่างๆเช่นชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง เป็นต้น และได้รายการที่ตรงตามความต้องการและรายการใกล้เคียง

ด้านทางเลือกในการสืบค้นบทความวารสารภาษาไทย พบว่า นักศึกษาใช้ทางเลือกชื่อเรื่องในการสืบค้น สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิกร อินเล็ก สิริรุ่ง พลธานี & ละออ ข้อยุ่น (2543) ที่พบว่า นักศึกษาใช้ทางเลือกชื่อเรื่องในการสืบค้น

ทางเลือกในการสืบค้นหนังสือสารอง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทางเลือกชื่อวิชาในการสืบค้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในรายวิชานั้นๆ ผู้สอนได้แนะนำหนังสือ เมื่อผู้ใช้ทำการสืบค้นจึงนึกถึงชื่อวิชาในการสืบค้นเป็นทางเลือกแรก

4. ปัญหาในการใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด

ปัญหาในการใช้เมนู/คำสั่งของ WebOPAC คือ ปัญหาด้านการได้ทรัพยากรตัวเล่มจริงมาใช้งาน ข้อที่นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก คือ ปัญหาด้านผู้ใช้ค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศได้แต่ไม่พบตัวเล่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ลินพิศาล & จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536) นิตยา คงสุวรรณ (2546) และกมลรัตน์ สุขมาก (2547) ที่พบว่า ค้นรายชื่อหนังสือได้แต่ไม่พบตัวเล่ม

5. รูปแบบการแนะนำการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดและข้อเสนอแนะ

5.1 รูปแบบการแนะนำการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด

ด้านรูปแบบที่ต้องการให้ห้องสมุดแนะนำวิธีการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด พบว่า รูปแบบที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ คือ รูปแบบการแนะนำการใช้ผ่าน website ของห้องสมุด สอดคล้องกับงานวิจัยของประกายดาว ศรีโสมรา (2541) ที่พบว่า ผู้ใช้ต้องการให้เพิ่มคำอธิบายการใช้บนหน้าจออย่างละเอียด

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 นักศึกษาบางส่วนต้องการให้ห้องสมุดแนะนำการใช้ WebOPAC โดยละเอียด ให้เข้าใจง่าย บน web ของห้องสมุด หรืออาจจัดทำเอกสารแนะนำการใช้วางไว้ใกล้คอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้น หรือจัดอบรมการใช้ WebOPAC แก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ ปัญญางาม (2543) ที่พบว่า ผู้ใช้นิยมศึกษาวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศจากคำอธิบายบนจอคอมพิวเตอร์และเมื่อผู้ใช้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสืบค้น ก็จะศึกษาจากคู่มือที่วางไว้ข้างจอคอมพิวเตอร์

5.2.2 ห้องสมุดควรหาวิธีการทำให้ผู้ใช้พบตัวเล่มจริง หลังจากได้ข้อมูลจาก WebOPAC และต้องการให้ห้องสมุดจัดทำป้ายชี้แจง สถานที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า มีนักศึกษาร้อยละ 22.1 ไม่เคยใช้ WebOPAC โดยให้เหตุผลที่ไม่เคยใช้บริการ WebOPAC เพราะไม่ทราบว่า WebOPAC คืออะไร นั้น สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ WebOPAC วิธีการใช้ WebOPAC

ประโยชน์ที่จะได้จากการใช้ WebOPAC ผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้สามารถศึกษาได้ด้วย

2. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้และเรียนรู้วิธีการใช้ WebOPAC จากการเรียนรายวิชาการรู้สารสนเทศและทักษะการรู้สารสนเทศ นั้น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หรือสำนักวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรจัดให้มีการเรียนการสอน รายวิชาการรู้สารสนเทศและทักษะการรู้สารสนเทศ ในทุกๆคณะ เพื่อให้ นักศึกษามีพื้นฐานและทักษะในการค้นคว้า สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ด้วยตนเอง

3. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้ประสบปัญหาด้านค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศได้แต่ไม่พบตัวเล่ม นั้นห้องสมุด ควรเพิ่มจำนวนรอบการจัดทรัพยากรสารสนเทศขึ้นขึ้น เพื่อให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้

4 . จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการแนะนำการใช้ WebOPAC ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่นักศึกษาต้องการ คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้แนะนำการใช้ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด นั้น หากห้องสมุดต้องการให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับนักศึกษาเกี่ยวกับ WebOPAC ห้องสมุดควรใช้ช่องทาง เว็บไซต์ของห้องสมุดในการให้ความรู้แก่นักศึกษา

5. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาใช้เมนู/คำสั่งและเมนูช่วยในการสืบค้น จำนวนน้อย และมีหลายเรื่องที่นักศึกษาไม่ทราบ เช่น ความหมายของประเภทของทรัพยากรสารสนเทศในบางรายการ คือ Doc, Reserve, Standard และ American Corner นั้น สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรแนะนำวิธีการใช้เมนู/คำสั่งและเมนูช่วยในการสืบค้นให้กับผู้ใช้ และให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ผ่านทางเว็บไซต์ ของห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจความหมายประเภทของทรัพยากรสารสนเทศและใช้ประโยชน์จากเมนู/คำสั่งและเมนูช่วยในการสืบค้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ WebOPAC ของนักศึกษาปริญญาตรีที่ได้เรียนวิชาการรู้สารสนเทศและไม่เคยเรียนวิชาการรู้สารสนเทศ
2. ควรศึกษาการใช้ WebOPAC ของนักศึกษาต่างชาติที่มาศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ ตันท์เกียร. (2545). การสืบค้นฐานข้อมูลโปรแกรม INNOPAC ของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วารสารห้องสมุด, 46 (4), 47-54.

กมลรัตน์ สุขมาก. (2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรณีการ ลินพิศาล, & จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์. (2536). รายงานการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของระบบ OPAC ต่อผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กาญจนา แก้วพาดิ. (2542). ปัญหาการใช้ส่วนจำเพาะการค้นคืนรายการสารสนเทศแบบออนไลน์ (OPAC) ของนิสิต ในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คณะกรรมการจัดทำเว็บไซต์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2550). ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ. ค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2550 , จาก <http://www.lib.ru.ac.th/service/inviceautosys.html>

จรรยาลักษณ์ ศิริวรรณ. (2538). การเปรียบเทียบการใช้ระบบการสืบค้นรายการออนไลน์ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมวิธีการใช้ของผู้ใช้ในหอสมุดแห่งชาติท่าわสุกรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จรรยา สุภวิจิตพัฒนา. (2543). การสืบค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศจากระบบ OPAC ของนิสิต ในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตราภรณ์ เพ็งดี. (2541). ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อการสืบค้นรายการบรรณานุกรมระบบออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จุฑารัตน์ ภิมาคม. (2544). การให้บริการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เดชศักดิ์ ศานติวิวัฒน์. (2539). **การสืบค้นฐานข้อมูลด้วยตนเองในห้องสมุดของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยา คงสุวรรณ . (2546). การใช้ระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. **โดมทัศน์, 24** (1), 76-81.

นิธิตี ทาเวียง. (2543). **รายงานการวิจัยเรื่อง ทักษะและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.** นครราชสีมา : สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ประกายดาว ศรีโมรา. (2541). **การใช้รายการเข้าถึงแบบออนไลน์ของข่างานสารสนเทศห้องสมุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์จากบันทึกสถิติการสืบค้น.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประภาวดี สืบสนธิ์. (2530). **การใช้และการแสวงหาสารนิเทศของเกษตรกร อำเภอมะขาม จังหวัดนนทบุรี.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยนุช ประใจครบุรี. (2546). **ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบ WebOPAC ของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ (VTLS) ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรณทิพย์ ปานงาม. (2546). **ความสำเร็จและความล้มเหลวในการสืบค้นรายการเชื่อมต่อตรง (OPAC) ของระบบฮอไรซันของนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภริตา เฉยศิริ. (2543). **การใช้บริการสืบค้นสารสนเทศระบบโอแพค (OPAC) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศุกรินทร์ วิมุกตายน. (2548). **ความสำเร็จและความล้มเหลวในการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโท (ภาคนอกเวลาราชการ) ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์].** ข่าวสารสำนักหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 21 (2).

วณิชกร แก้วกัน. (2541). **การใช้บริการค้นคืนรายการแบบออนไลน์จากฐานข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิลาวัลย์ โต๊ะเอี่ยม. (2008). **Informaiton Literacy.** ค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2551, จาก http://boss.kku.ac.th/infoliteracy/opac_main1.html

สมาน ลอยฟ้า. (2539). ยุทธวิธีการสืบค้นข้อมูล. **บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.**, 14 (2), 47-54.

สมพร พุทธาพิทักษ์ผล. (2546). รูปแบบของการบริการเพื่อการเผยแพร่สารสนเทศใน **เอกสารการสอนชุดวิชา 13313 การบริการและเผยแพร่สารสนเทศ.** หน้า 62-64 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมโภช พิมพ์พงษ์ต่อน. (2547). **เอกสารแนะนำการสืบค้นสารนิเทศด้วยระบบออนไลน์ จาก WEBOPAC.** ค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2550, จาก <http://library.kku.ac.th/e-docs/webopac.pdf>

สุภาว คำประโคน. (2547) **การวิเคราะห์บันทึกรายการการสืบค้นจากการใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุดผ่านโปรแกรม Websis ของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุกัญญา ธาราวัชรศาสตร์. (2540). คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารนิเทศ. ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีสารนิเทศเบื้องต้น หน่วยที่ 9-15 = Introduction to information technology.** พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุรีย์ สุทธิสารการ. (2540). **การใช้บริการสืบค้นสารนิเทศด้วยระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักวิทยบริการของนักศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุนทร แก้วลาย. (2533). การประยุกต์คอมพิวเตอร์ในงานบริการและสารสนเทศ ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาการบริการและเผยแพร่สารนิเทศ.** นนทบุรี : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุวรรณา บรรณจิตร. (2542). **เปรียบเทียบผลสำเร็จในการสืบค้นรายการบรรณานุกรมจากระบบโอแพค (OPAC) ของนักศึกษาที่ได้ศึกษาจากคู่มือการสืบค้นที่จัดทำขึ้น กับนักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมการสืบค้นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ในศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.** วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ.

สุวันนา ทองสีสุขใส, สุกาญจนา ทิพย์เนตร & อัจฉรา จันทสุวรรณ. (2545). **ความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบเชื่อมประสานระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์ในโมดูลการสืบค้นข้อมูลในระบบออนไลน์ของระบบ INNOPAC ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ขอนแก่น: สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อมรา อิศระชาญพานิช. (2542) . **รายงานการวิจัย เรื่อง ความสำเร็จและความล้มเหลวในการสืบค้น สารสนเทศจากฐานข้อมูลรายชื่อสิ่งพิมพ์ (OPAC) ของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่** . เชียงใหม่: งานห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ ฝ่ายห้องสมุดและสารนิเทศ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Alzofon, S. & Van Pulus, N. (1984). Patterns of searching and success rates in an online public access catalog. **College & Research Libraries**, 45 (2), 110-5.

Ariyapala & Edzan. (2002). Foreign postgraduate student and the online catalogue at the university of Malaya library [Electronic version]. **Malaysian Journal of Library & Information Science**, 7 (1), 57-67.

Carol Anne, Hert (1996). **Exploring a new model for the understanding of information Retrieval interactions (OPAC)**. [CD-ROM]. Abstract from : Proquest File : Dissertation Abstracts Item : AAC9619041.

Fannin, Mary JoEllen. (1993). **Online Catalog Instruction and User Satisfication at a Medium- Sized Ohio Public Library**. Master Thesis in Library Science, School of Library and Information Science, Kent State University.

Hidreth, Charles R. (1997). The Use and Understanding of Keyword Searching in a University Online catalog. **INFORMATION TECHNOLOGY AND LIBRARIES**, 16 (2), 52-62.

Hunter, Rhonda N. (1991). Successes and Failures of Patrons Searching the Online Catalog at a Large Academic Library: A Transaction Log Analysis. **RQ**, 30(Spring), 395-402.

Kim, Mi-Hyeon. (1996). **Influence of several screen design variables on the usability of on OPAC : An empirical investigation**. [CD-ROM]. Abstract from : Proquest File : Dissertation Abstracts Item : AAC9700241.

Morupisi, L. & Mooko, N.P. (2006). **Using the Online Public Access catalogue by the University of Botswana**. ค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2550, จาก <http://idv.sagepub.com>.